

Het leven van mijn broer heeft zin gehad

Elbert Roest maakt zich sterk voor gemeenschapszin: 'Voorkom dat iemand in een isolement belandt'

Burgemeester Elbert Roest blijft niet achter zijn bureau zitten als er in zijn gemeente een delict plaatsvindt waarbij jonge mensen zijn betrokken. 'Als het maar even kan zoek ik contact met hun familie. Door mijn broer besef ik hoe kwetsbaar een mens is.'

Mijn vader bouwde een pijpleidingbedrijf op, mijn moeder bestierde het huishouden met twee kinderen. Ik kom uit een welvarend middenklassegezin. Mijn broer en ik gingen allebei studeren. Tot zover geen vuiltje aan de lucht.'

De broer van Roest werd leraar, kocht een auto en ging samenwonen. 'Van lieverlede vertoonde hij steeds vreemder gedrag. Hij dwaalde 's nachts door het huis, praatte over complotten en wantrouwde iedereen.' Hij raakte zijn baan en zijn relatie kwijt en trok weer bij zijn ouders in.

'In die tijd, begin jaren '70, bleef een diagnose uit. Mijn broer weigerde zich te laten onderzoeken. Wel richtten de blikken zich op mijn ouders. Zij kregen van hulpverleners indringende vragen over hun opvoedmethodes. Dat heeft hen zeer geraakt. Daarom hebben ze hun eigen weg gezocht. Zij spraken met elkaar af dat ze er alles aan zouden doen om mijn broer een zelfstandig bestaan te laten leiden. Omdat mijn broer daarbij geen andere mensen toestond, was het gevolg dat zij in hun eigen huis altijd moesten schipperen als mensen op bezoek wilden komen. Er was amper ruimte voor sociale contacten. Soms maande ik mijn ouders om die ontwikkeling te doorbreken. Ik merkte hoezeer zij gebukt gingen onder de situatie. Nu zou de diagnose paranoia schizofrenie zijn gesteld.'

Zorgen

De inmiddels bejaarde ouders van Roest worstelden met de vraag wat er van hun zoon terecht moest komen als zij er niet meer zouden zijn. 'Toen mijn vader stierf, namen de zorgen over mijn broer bij mijn moeder overheersende vormen aan. Om dat te doorbreken hebben mijn vrouw en ik een drastisch besluit genomen.' Roest kocht het ouderlijk huis en verzekerde zijn moeder dat zijn broer erin mocht blijven wonen tot zijn dood mits hij bewindvoerder werd over diens financiën. Hij zou dan tot in lengte van dagen gegarandeerd een dak boven zijn hoofd hebben. Zijn hoogbejaarde moeder verhuisde naar

een verzorgingstehuis. 'Er viel een last van haar schouders. Voor mijzelf had het tot gevolg dat ik geen eigen woning kon kopen. Dat was onbetaalbaar. Toch zou ik het zo weer doen.'

Code

Zijn broer liet weinig tot geen mensen toe in de woning. Hij zag zichzelf voor de opdracht gesteld het ouderlijk huis te beschermen tegen ongewenste indringers. 'Voor telefonisch contact had ik met hem een code afgesproken. Twee keer over laten gaan, ophangen, en meteen opnieuw bellen. Dan wist hij dat ik het was. Maar meestal nam hij ook dan niet op. En dat was best wel problematisch want hij woonde tweehonderd kilometer bij me vandaan.'

Vier trouwe burens trokken aan de bel als zij signaleerden dat zijn broer verward gedrag vertoonde. Roest nam regelmatig een kijkje en zag door de jaren heen de woning vervuilen. 'Mijn broer deed geen vlieg kwaad; hij leefde in zijn eigen wereld. Hij kon zich verbaal goed uitdrukken, maar verwaarloosde zichzelf.'

In 2015 zagen de burens dat hij al enige dagen de gordijnen dag en nacht open had. Dat was niets voor hem. Mijn broer bleek overleden te zijn aan een longembolie en lag al meerdere dagen dood in huis. Dat gaf mij een enorme dreun. Had ik dit kunnen voorkomen en was ik er wel genoeg voor hem geweest?'

Het leidde tot een ommekeer in het leven van Roest. Hij ondernam een pelgrimstocht naar Santiago de Compostella.

'Toen ik gelouterd terugkeerde, besloot ik mijn verhaal te delen. Het leven van mijn broer heeft zin gehad. Juist door hem besef ik hoe kwetsbaar een mens is. Op uitnodiging vertel ik nu mijn ervaringen. Het leidt vaak tot intense gesprekken van mens tot mens.'

Uit het spoor

Als burgemeester blijft Roest evenmin achter zijn bureau zitten als er in zijn gemeente delicten plaatsvinden waarbij jonge mensen zijn betrokken. 'In zo'n geval zoek ik als het maar even kan contact met hun familie. Die zijn dan immers op hun kwetsbaarst. Hun wereld staat op z'n kop; als je een kind opvoedt, bevroed je dikwijls niet dat het zo uit het spoor kan lopen.'

Roest doet een appel op familieleden wier naaste psychosegevoelig is. 'Voorkom dat je in een isolement belandt. Kom met je verhaal naar buiten. Op die manier blijven psychiatrische aandoeningen niet omgeven met een waas van mysterie en ontstaat er meer begrip voor elkaar. Zoek bond- en lotgenoten. Kwetsbaarheid zit in ons allemaal! *'

Hij mocht in het huis blijven wonen, als ik zijn financiën mocht beheren. Deal!

Elbert Roest (1954)

BURGEMEESTER BLOEMENDAAL

Roest studeerde geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, gaf les in Hoogeveen en werkte als wetenschappelijk medewerker bij het exameninstituut Cito in Arnhem. In Doesburg was hij wethouder en hij maakte deel uit van het College van Bestuur van de stadsregio Arnhem-Nijmegen. In 2002 werd Roest burgemeester van Laren. Vanaf 2017 bekleedt hij dit ambt in de gemeente Bloemendaal.

